

De luipaard

Copyright © ICE

De luipaard is één van de grotere katachtigen van de wereld en leeft in Afrika, Azië en het Midden-oosten. Vaak wordt deze kat ook **panter** genoemd maar het gaat om hetzelfde dier. Dit kom je vooral tegen bij de luipaarden die in Azië leven. Luipaarden worden vaak de **allrounder van de grote katten** genoemd. Door de **opvallende vlekken** is het een dier dat de meeste mensen kennen. Helaas zijn er steeds minder luipaarden op de wereld.

De luipaard heeft drie namen: De Nederlandse namen 'luipaard' of 'panter' en de officiële naam. Dit is een wetenschappelijke naam. Er zijn veel soorten luipaarden/panters in de wereld en hun officiële naam begint altijd met: **Panthera pardus**.

De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten en als ze dan deze Latijnse naam gebruiken, weten ze zeker dat ze het allemaal over hetzelfde dier hebben. Waarom dit zo belangrijk is, zul je verderop lezen.

De luipaard behoort tot een groep dieren die ook wel de '**big five**' wordt genoemd: de vijf meest opvallende dieren van Afrika. De big five zijn: de luipaard, de leeuw, de olifant, de neushoorn en de kafferbuffel.

Inhoudsopgave

Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de luipaard te houden? --	3
Waar kun je de luipaard in Nederland zien?	3
Wat voor soort dier is een luipaard? -----	4
Welke namen heeft de luipaard?	4
Welke soorten luipaarden zijn?	5
Andere panthers en luipaarden	6
Hoe ziet de luipaard eruit? -----	7
Basisinformatie over de luipaard	8
Hoe ziet de kop eruit?	8
Het lichaam van de luipaard	9
De zwarte panter	9
The Pink Panther	10
Het verschil tussen de jachtluipaard, de luipaard en de jaguar	10
Hoe leeft een luipaard? -----	11
Hoe praat een luipaard?	11
Hoe jaagt een luipaard?	12
De luie luipaard	14
Jonge luipaardjes	14
Waar leeft de luipaard? -----	15
In welke gebieden leeft de luipaard?	16
Hoe ziet het leefgebied van de luipaard eruit?	16
Waarom gaat het niet goed met de luipaard? -----	17
Verlies van leefgebied door mens-roofdier-conflicten	17
Troofejacht en stroperij	18
Knuffelboerderijen	18
Jacht voor medicijnen voor Aziatische landen	18
Waarom is het erg als de luipaard uitsterft?	19
Wat kun jij nog meer doen om de luipaard te helpen? -----	20
Andere hulp voor de luipaard	21
Wat doet Stichting SPOTS?	21
Hoe werkt Stichting SPOTS?	22
Leuke weetjes op een rij -----	22
Alle links	23

Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de luipaard te houden?

Omdat de luipaard zo'n mooi dier is, is het heel erg dat er steeds minder luipaarden zijn op de wereld. Door een spreekbeurt te geven over de luipaard en jouw klas te vertellen waarom de luipaard zo bijzonder is, kun jij de luipaard helpen om te blijven bestaan. Lees in het hoofdstuk "Wat kun jij doen om de luipaard te helpen?" op blz. 20" wat jij kunt doen voor de luipaard.

Waar kun je de luipaard in Nederland zien?

In Nederland kun je de luipaard in de volgende dierentuinen zien:

De perzische luipaard / panter:

- Dierenpark Amersfoort.
- Safaripark Beekse Bergen in Hilvarenbeek.

De Koreaanse panter:

- Artis in Amsterdam.
- Diergaarde Blijdorp in Rotterdam.

De Sri Lankaanse panter:

- Burgers' Zoo in Arnhem.
- Noorderdierenpark in Emmen.

De Afrikaanse luipaard komt voor in -je raadt het al- Afrika. Ondersoorten passen zich vaak aan, aan het gebied waar ze wonen. Vandaar dat de diverse ondersoorten luipaarden er heel anders uit kunnen zien.

De Koreaanse panter (dikke lange haren)

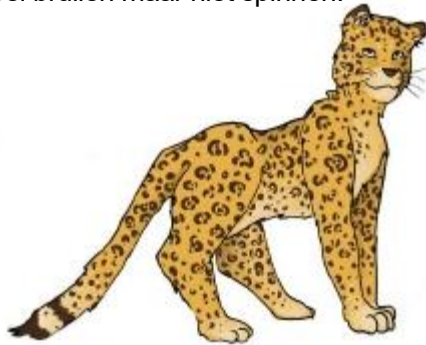

De Afrikaanse luipaard (dunne korte haren)

Wat voor een soort dier is een luipaard?

De luipaard behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Deze katten noemen we de 'kleine katten' (bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en de poema). Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten noemen we de 'grote katten' (bijvoorbeeld de luipaard en de tijger). Een luipaard is een 'grote kat'. Hij kan dus wel brullen maar niet spinnen.

... de luipaard behoort tot een groep dieren die ook wel de 'big five' wordt genoemd: de vijf meest opvallende dieren van Afrika. De big five zijn: de olifant, de neushoorn, de leeuw, de luipaard en de buffel. Zoek maar eens op internet hoe deze dieren eruit zien door "**Big five**" in te typen en dan bij de "**Afbeeldingen**" te kijken.

Welke namen heeft de luipaard?

In dit spreekbeurtmateriaal zeggen we 'de luipaard', maar je mag ook 'het luipaard' zeggen. Mensen noemen een luipaard ook wel een **panter**. In Afrika spreken ze meestal van een luipaard en in Azië vaak van een panter. Hiermee wordt dus **hetzelfde dier** bedoeld. Er zijn veel soorten luipaarden/panters, bijvoorbeeld de Afrikaanse luipaard en de Amoerpanter. Op de volgende bladzijde staan alle soorten luipaarden genoemd.

Luipaard en **panter** zijn Nederlandse woorden, maar de luipaard heeft ook een officiële naam die in alle landen in de wereld wordt gebruikt: **Panthera pardus**. Deze naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een wetenschappelijke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over de luipaard praten. Als ze dan deze officiële naam gebruiken, weten ze zeker dat ze het allemaal over hetzelfde dier hebben.

De luipaard heeft niets te maken met een 'paard'. De naam luipaard is afkomstig van het oude Latijnse woord **Leopardus**. Dit woord is een combinatie van **leo** (leeuw) en **pardus** (panter). Vroeger dachten mensen namelijk dat een luipaard een kruising was tussen een leeuw en een panter.

Voor leuke getekende plaatjes van luipaarden, kun je naar de volgende site gaan:

<http://www.animaatjes.nl/dieren/luipaarden/>.

Welke soorten luipaarden zijn er?

Een diersoort komt vaak voor in meerdere landen en streken. Die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. Hiervan is de **Afrikaanse luipaard** de bekendste. Er worden tot wel **8** ondersoorten genoemd, maar op dit moment zijn er **3** waarvan er echt gegevens zijn:

- Afrikaanse luipaard (Panthera pardus pardus).
- Javaanse panter (Panthera pardus melas).
- Koreaanse panter (Panthera pardus orientalis).

Omdat er vaak veel discussie is om de diverse ondersoorten, gaan we niet verder in op de ondersoorten van de luipaard in de spreekbeurt. Als je meer over de ondersoorten wilt weten, kun je altijd kijken op onze website:

<https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/luipaard/>

Veel verschillen in uiterlijk

Kijk maar eens naar de plaatjes hierna. Sommige luipaarden zien er heel anders uit. Ze kunnen groot zijn of juist klein. Ook hun haren kunnen heel dun en kort zijn. Maar ook heel dik en lang. Er zijn nog steeds luipaarden waarover weinig bekend is. Daarom kan zo'n luipaard soms nog niet als een 'echte' ondersoort erkend worden. Maar dat wil niet zeggen dat er dan soms geen bescherming nodig is. Zo'n voorbeeld is de **Kaapse luipaard** die in het land Zuid-Afrika leeft. De luipaard die leeft in het **zuiden** van dat land, is veel kleiner dan de luipaard die leeft in het **noorden** van datzelfde land. Deze luipaard is veel kleiner en zeldzamer dan de alom bekende Afrikaanse luipaard. Gelukkig is er een organisatie die deze luipaard beschermd.

De Sri Lankaanse luipaard of panter
(donkere warme grondkleur, grote oren)

De Perzische luipaard
(lichte grondkleur met veel wit en kleine oren)

De Arabische luipaard
(klein lichaam, grote rozetten en grote oren)

De Koreaanse panter
(donkere kleur, langere haren, grote rozetten en oren)

Andere panthers en luipaarden

Zoals je al eerder kon lezen, is de officiële wetenschappelijke naam van de luipaard / panter *Panthera pardus*. Er zijn ook dieren die wij panter of luipaard noemen maar die helemaal geen familie zijn van de luipaarden waar het in **deze spreekbeurt** over gaat. Dat zijn de **nevelpanter**, de **sundalandpanter** en de **sneeuwluipaard**. Kijk maar eens naar de wetenschappelijke namen van deze katten, die zijn heel anders:

- Nevelpanter *Neofelis nebulosa*.
- Sundalandpanter *Neofelis diardi*.
- Sneeuwluipaard *Panthera uncia*.

Nu weet je gelijk waarom het belangrijk is dat er Latijnse namen worden gegeven aan de dieren.

Dit zijn dan die 'andere' luipaarden / panthers

De nevelpanter (lichtbruin van kleur en grote wolkachtige vlekken)

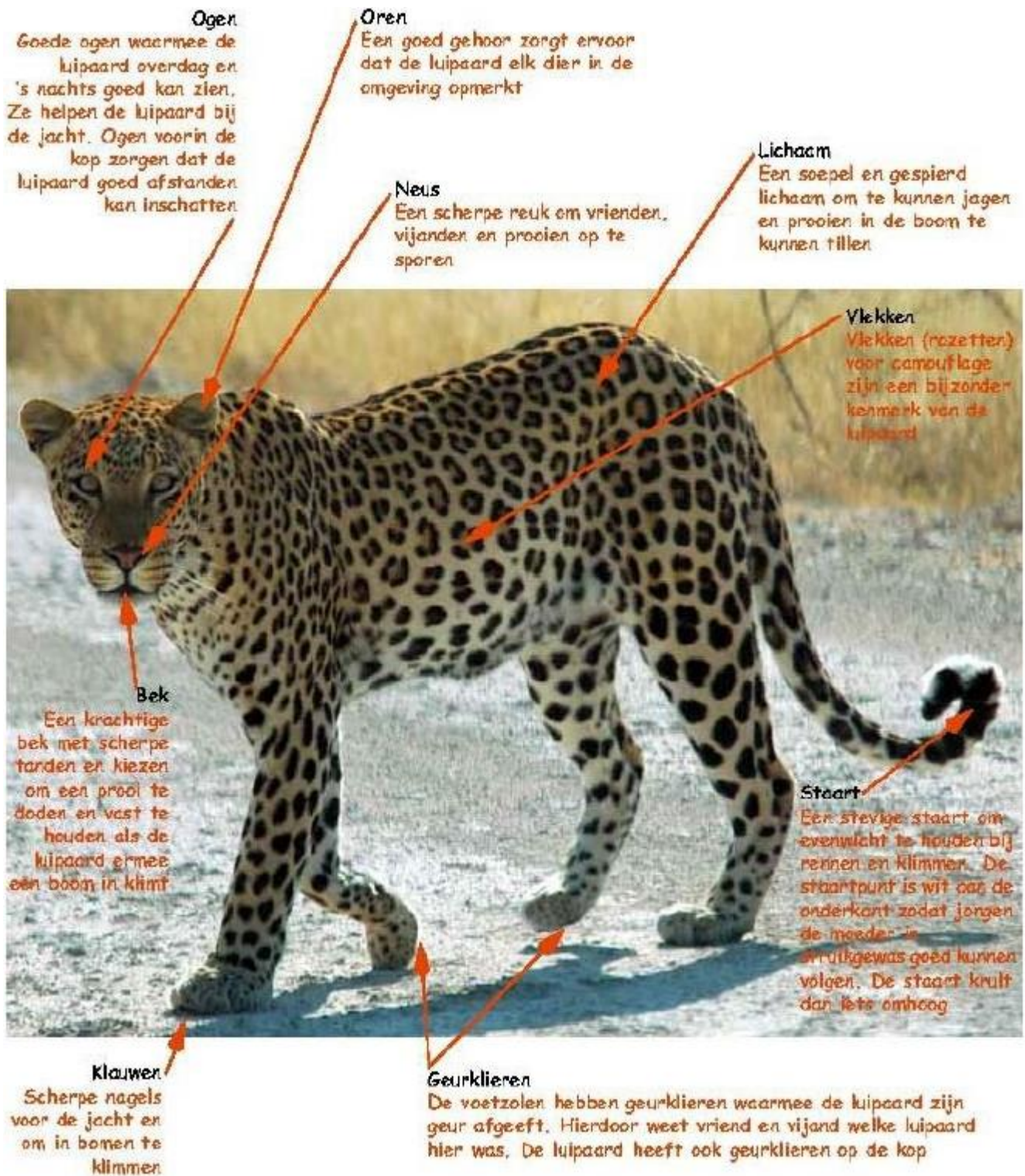
De Sundalandpanter (donker van kleur en kleine wolkachtige vlekken)

De sneeuwluipaard (grijs en wit van kleur, rozetten, kleine oren en dikke lange haren)

Hoe ziet de luipaard er uit?

Basisinformatie over de luipaard

Naam:	Luipaard of panter
Wetenschappelijke naam:	<i>Panthera pardus</i>
Bijzonderheden:	Een grote gevlekte katachtige van het Afrikaanse en Aziatische continent (inclusief het Midden-Oosten)

Indeling in het Dierenrijk

Klasse:	Mammalia - Zoogdieren
Orde:	Carnivora - Roofdieren
Familie:	Felidae - Katachtigen
Geslacht:	<i>Panthera</i> - Grote katten
Soort:	<i>pardus</i>

Fysieke kenmerken

Lengte kop-lichaam:	Mannetje 130-190 cm, vrouwtje 104-140 cm
Staart:	60-110 cm
Schouderhoogte:	50-60 cm, het vrouwtje is kleiner
Gewicht:	Mannetje 28-90 kg, vrouwtje 24-60 kg
Levensverwachting:	Maximaal 20 jaar

De kop van de luipaard

De luipaard heeft een **brede wat langwerpige kop**. De **oren** zijn klein en **rond**. De achterzijde is **zwart** met een **witte vlek**. De binnenkant is licht van kleur. De **bek** is **krachtig** met scherpe tanden. De luipaard heeft **zeer sterke kaken** en **lange snorharen**.

Met zijn snorharen kan de luipaard extra goed voelen. De snorharen veranderen van stand, afhankelijk van de dingen die de luipaard doet. Luipaarden hebben een ruwe tong, zoals alle katten. De **pupillen** zijn **rond** en ze kunnen zowel overdag als 's nachts goed zien. Net als andere katten kan een luipaard kleuren zien maar niet zo goed als wij. 's Nachts zien ze bijna alleen in zwart-wit. Omdat de ogen van een luipaard in de voorkant van de kop zijn geplaatst, kunnen ze afstanden goed inschatten. Een luipaard kan ook erg goed **horen**, veel beter dan een mens. Goede ogen en oren komen goed van pas bij de jacht. In de bek van de luipaard zitten **32** tanden en kiezen. Met zijn sterke gebit kan de luipaard zware prooien in de bomen hijsen.

De kop en schedel van een luipaard

Het lichaam van de luipaard

De luipaard heeft een sterk lijf met korte poten en een lange staart. De **vacht** van de luipaard is kort- of halflangharig met zwarte vlekken over het hele lijf. De kleur van zijn vacht is per (soort) luipaard verschillend en kan **bijna wit** zijn, maar ook **helemaal zwart**. De meeste luipaarden zijn **zandgeel of lichtbruin**. De buik, keel en kin van de luipaard zijn wittig. De meeste vlekken zijn open. **We noemen dit rozetten.**

De vlekken op zijn buik, kop en de onderkant van de poten zijn meestal dicht en helemaal **zwart**. De staart van de luipaard heeft ook vlekken, maar aan het **einde van** de staart zijn dit meer **ringen** dan vlekken. Het laatste deel van de staart draagt een luipaard vaak **opgekruld naar boven**.

De onderkant van de staart is **wit** aan het uiteinde en de **staartpunt zwart**. Een luipaard is door zijn vacht heel goed **gecamoufleerd** waardoor hij niet snel zichtbaar is voor zijn prooidieren. Dat maakt het jagen gemakkelijker.

Een Kaapse luipaard in het donker

WWW Voor mooie plaatjes van luipaarden kun je kijken op de volgende website:
<http://www.nationalgeographic.nl/zoeken/luipaard/>

De zwarte panter

Sommigen luipaarden zijn helemaal zwart. We noemen ze **zwarte panter**s. Maar let op: een zwarte panter is **geen aparte soort**. Het is gewoon een kleurvariatie van de natuur.

De ondergrond is zo donker geworden dat die dezelfde kleur lijkt te hebben als de rozetten. In het **zonlicht kan je de rozetten nog altijd zien**. Als de luipaard jongen krijgt, kunnen er in één nestje zowel gevlekte als zwarte luipaarden geboren worden.

Een zwarte panter

The Pink Panther

Een beroemde panter is de **Pink Panther**. Deze **roze**, getekende panter komt voor in zes **films** die in de periode 1963 - 1982 zijn gemaakt.

De films gaan over een detective die zegt dat hij in zijn hart 'een roze panter' is. Na de films kreeg de **Pink Panther** ook een eigen serie **tekenfilms**.

The Pink Panther

Korte Pink Panther-filmpjes op Youtube:

<http://www.youtube.com/watch?v=YT8CQUKmR8o&feature=related>.

Het verschil tussen de jachtluipaard, de luipaard en de jaguar?

De **jachtluipaard** lijkt wat betreft de naam misschien op de **luipaard**, maar het is **geen luipaard**. De jachtluipaard wordt ook wel de cheetah genoemd. De belangrijkste verschillen tussen een luipaard en een cheetah zijn:

- Een cheetah is kleiner, smaller en minder sterk dan een luipaard.
- Een cheetah heeft zwarte traanstrepen die van de ooghoeken naar de mondhoeken lopen, een luipaard heeft dit niet.
- Een cheetah heeft zwarte dichte ronde vlekken en een luipaard heeft zwarte open vlekken die verschillende vormen kunnen hebben en vaak een cirkel zijn, met een 'gat' in het midden. We noemen deze vlekken bij de luipaard, rozetten.
- Een cheetah kan veel sneller rennen dan een luipaard.
- De bouw van de cheetah is slank en lenig terwijl de bouw van de luipaard juist robuust en stevig is.

Cheetah

Luipaard

Jaguar

Het verschil tussen een luipaard en een jaguar

Een luipaard op wordt vaak verward met de jaguar. De jaguar leeft in Zuid-Amerika. De belangrijkste verschillen tussen een luipaard en een jaguar zijn:

- 🐾 Het lichaam van de jaguar is veel zwaarder gebouwd dan de luipaard.
- 🐾 De kop van de jaguar is vierkant en groot. De kop van de luipaard is fijner gebouwd en platter.
- 🐾 De rozetten van de jaguar zijn veel groter en vierkanter dan die van de luipaard.
- 🐾 Een jaguar heeft in de grootste rozetten een kleine extra vlek. Dit heeft een luipaard niet.
- 🐾 Een jaguar kan wel 160 kilo wegen! Een luipaard hooguit 90 kilo.

Hoe leeft een luipaard?

Luipaarden leven **alleen**. We noemen dat **solitair**. Ze zijn 's nachts wakker en jagen ook 's nachts om te kunnen eten, de luipaard is dus vooral een **nachtdier**. Overdag slaapt of rust de luipaard onder een struik of rots of in een boom. De luipaard klimt graag in **bomen** en neemt zelfs zijn prooien **mee de boom in**. Op die manier kunnen andere roofdieren zoals leeuwen er niet bij. Luipaarden hebben een **territorium**: een gebied waar ze leven en waar ze het liefst hun hele leven lang blijven. Een luipaard gebruikt plas en poep om zijn **geur** te verspreiden in zijn **territorium**. Ook laat hij **krabsporen** achter op bomen. Andere luipaarden ruiken het dan als ze in het territorium komen.

Mannetjes hebben vaak een groter territorium dan vrouwtjes. Vrouwtjes hebben soms voor een deel hetzelfde territorium als een mannetje en dat vinden ze allebei niet erg. Mannetjes willen echter geen andere mannetjes in hun territorium en vrouwtjes willen liever geen andere vrouwtjes. Dochters worden vaak wel een tijdje door de moeder getolereerd. Luipaarden verlaten hun territorium regelmatig voor korte tijd om te jagen.

WWW Wil je samen met je klasgenoten een sprookje maken over de luipaard, volg deze link voor wat voorbeelden: <http://www.stichtingspots.nl/>.

Hoe praat een luipaard?

De luipaard kan **brullen**, maar brult niet zo hard als bijvoorbeeld een leeuw. De luipaard maakt ook andere geluiden, zoals **grommen** en **snuiven**. Daarnaast 'praten' luipaarden met elkaar door **geursporen** achter te laten op bomen, planten en rotsen. Op die manier kunnen ze bijvoorbeeld aan andere luipaarden laten weten dat het hun territorium is of laten weten dat ze een **vrouwtje zoeken**. Luipaarden kunnen dus wel brullen maar niet spinnen.

Een brullende luipaard . . .

en . . .

een etende luipaard

De jacht en de prooien van de luipaard

De luipaard is een roofdier en eet vlees (de luipaard is dus een carnivoor). Een luipaard jaagt het liefst 's nachts. De dieren waarop de luipaard jaagt, noem je de **prooien** van de luipaard. Een luipaard vangt een prooi door er eerst heel **stil en langzaam** op af te **sluipen** en er daarna heel hard op af te rennen. Dan wordt de prooi besprongen. Een luipaard kan zich ook vanuit een boom naar beneden storten op zijn prooi. Het lukt niet altijd maar als een luipaard de prooi te pakken krijgt, doodt hij die door de **luchtpijp** van de prooi **dicht te knijpen** met zijn **sterke kaken**.

Luipaarden jagen zowel op heel kleine dieren zoals een mestkever als op heel grote dieren. Hierdoor kan hij beter overleven dan sommige andere dieren die kieskeuriger zijn met wat ze eten. Vandaar dat de luipaard ook op meerdere plekken in de wereld te vinden is. Grote prooien van de luipaard zijn onder andere elanden, antilopen, herten, wrattenzwijnen, geiten, bavianen, struisvogels, jakhalzen en honden. Kleinere prooien zijn bijvoorbeeld hazen, dassen, knaagdieren, klipdassen, vogels, slangen, vissen en insecten. Deze grote kat kan zich **overal aanpassen** en heeft wel **80 verschillende prooien** op het menu staan. Daarom wordt de luipaard de **allrounder** van de grote katten genoemd.

- 🐾 **Afrikaanse** luipaarden jagen onder andere op antilopen (1), bavianen (2) en wrattenzwijnen (3).
- 🐾 De **Aziatische** luipaard jaagt vooral op kuifherten (4), axis herten (5) en muntjaks (6).
- 🐾 Luipaarden in het **Midden-Oosten** en aangrenzende hete droge gebieden jagen op wat kleinere prooien zoals de Arabische Thargeit (7), dorcascgazellen (8) en klipdassen (9).
- 🐾 Luipaarden in **koude gebieden** kunnen op heel grotere prooien jagen zoals geelstuitherten (10), sikaherten (11), elanden (12) en zelfs op de jongen van zwarte beren.

3 prooien van de Afrikaanse luipaard

3 prooien van de Aziatische luipaard

3 prooien van de luipaard uit het Midden-Oosten

3 prooien van de luipaard uit koude, noordelijke gebieden

Wil je een luipaard zien en horen welk geluid een luipaard maakt, volg dan deze link:
<http://www.youtube.com/watch?v=TZDismkrChU&feature=relmfu>.

Wil je een luipaard zien jagen, volg dan deze link:
<http://www.youtube.com/watch?v=iYIA9FJbVUM>.

Wil je zien hoe de luipaard en andere katachtigen jagen, volg dan deze link:
<http://www.youtube.com/watch?v=sLVWsaIysQ&feature=related>.

De aard van de luipaard

In het woord luipaard zit het woord "lui". Overdag liggen luipaarden vaak te rusten in een boom waarbij de poten soms aan **beide zijden naar beneden hangen**. Zo kunnen ze uren liggen **dutten**. Maar, als de luipaard honger heeft kan hij uren zwerven over een heel groot gebied op zoek naar voedsel.

Het valt dus wel mee met de luie aard van de luipaard want luipaarden zijn erg **fel**. De meeste andere dieren zullen vluchten als ze zich bedreigd voelen door een ander dier of een mens. Maar als een luipaard zich bedreigd voelt, zal hij eerder **aanvallen** dan vluchten.

Een luie luipaard - soms een luiaard

Kijk hier naar een filmpje van de luipaard:

<http://www.youtube.com/watch?v=I379HHdy7ak&feature=related>.

Jonge luipaardjes

Als een mannetje en een vrouwtje gepaard hebben, zal het vrouwtje **90 tot 112** dagen zwanger zijn. De **vader speelt geen rol** in het opvoeden van de jongen en vertrekt na het **paren**. Hij ziet de moeder en de jongen daarna niet meer. Een vrouwtje krijgt meestal **1 tot 3 jongen (welpen)** tegelijk.

Een moederluipaard kan in één nest **gevlekte jongen** krijgen maar ook **zwarte**.

De jongen wegen minder dan een **halve kilo** als ze geboren zijn en dat is heel weinig! De eerste week van hun leven zijn de **oogjes dicht** en kunnen de jonge luipaarden niks zien.

De eerste **6 weken** verstopt de moederluipaard haar jongen in een grot, onder een struik of in een hol. Daar zijn ze goed beschermd tegen roofdieren die kleine luipaarden eten. Als er gevaar dreigt, **verplaatst** de moeder haar welpen naar een **andere nestplaats**.

*Een luipaardwelpje van ongeveer 10 dagen
geboren in een dierentuin*

Deze welp is al een maand of 5 en groeit snel

Luipaardwelpen drinken ongeveer **3 maanden** melk bij hun moeder. Daarna gaan ze **vlees eten**: eerst kleine stukjes van prooien die hun moeder voor ze gevangen heeft. Daarna gaan ze zelf leren jagen.

De jongen blijven **1½** tot 2 jaar bij hun moeder. Daarna gaan ze op zoek naar een eigen territorium. Jonge vrouwtjes blijven vaak nog een tijdje in het territorium van hun moeder of in de buurt daarvan.

Een moederluipaard vindt dit soms lang goed, soms wel een jaar. Hierna zal ze haar volwassen jong **wegjagen**. Als de jongen **4 jaar** oud zijn, dan zijn ze helemaal uitgegroeid en **volwassen**.

Waar leeft de luipaard?

Bron plaatje aarde: verblijfoopaarde.nl

In welke gebieden leeft de luipaard?

Luipaarden leven zowel in **koude** als in **warme** gebieden. Het is vooral belangrijk dat er **voldoende prooien** zijn voor de luipaard om op een bepaalde plek te kunnen overleven. Ook is het belangrijk dat de luipaard zich kan **verschuilen**. Hij jaagt het liefst door zijn prooi tot dichtbij te kunnen besluipen en dan te bespringen. Daarom moet hij zich kunnen verstoppen. De luipaard kan ook in heel hoge gebieden leven. Er is een keer een luipaard gezien in Afrika op meer dan 5.000 meter hoogte. De luipaard houdt van **bomen** en leeft vaak in een gebied met bomen: naaldbossen, savannes en regenwouden. Maar een luipaard kan ook in een woestijngebied leven. Er moet dan wel beschutting zijn zoals bosjes of rotsen.

Luipaarden worden door mensen eigenlijk **alleen geaccepteerd** als ze leven in beschermde gebieden zoals **Nationale Parken** en **reservaten**. Zodra een luipaard buiten zo'n gebied komt waar mensen leven met hun vee, worden ze vaak gedood door mensen. De mensen zijn bang voor luipaarden. Niet alleen omdat die hun vee opeten maar ook omdat luipaarden 's nachts in de dorpen komen op zoek naar eten. Dan vallen zij wel eens mensen aan die liggen te slapen. De luipaard is slim en weet in welke hutten ze gemakkelijk binnen kunnen komen. Al deze problemen zijn heel gevaarlijk voor het voortbestaan van de luipaard. **Het is dus heel belangrijk dat de mensen hun vee beter beschermen en zorgen dat luipaarden niet in huizen kunnen binnen dringen.** Je kunt hier meer over lezen op bladzijde 21.

Hoe ziet het leefgebied van de luipaard er uit?

Het is duidelijk. De luipaard kan in heel veel gebieden leven. Hij past zich dus heel goed aan. Daarom zie je de luipaard in zoveel verschillende gebieden in de wereld.

De Afrikaanse luipaard

In Afrika zie je luipaarden in **savannegebieden** en ook op plaatsen **waar bomen zijn** waar de luipaard zich kan verbergen. Kijk maar naar de foto hiernaast.

De Aziatische luipaard

Omdat Azië heel groot is, vind je hier heel veel verschillende soorten leefgebieden. De luipaard leeft in **tropische bossen** maar ook heel **droge gebieden** die zowel **heel koud** als **heel warm** kunnen zijn. Hieronder links een warm gebied en rechts een koud gebied.

Een Afrikaans savannegebied

Een tropische bosgebied in Azië

Koude, noordelijke bossen in China

De luipaard in het Midden-Oosten

Hier zijn heel droge **woestijnachtige streken** met weinig bomen maar ook gebieden die heel **heet** of heel **koud** zijn. Ook hier kan de luipaard goed overleven.

Een droog woestijngebied in Oman

Waarom gaat het niet goed met de luipaard?

Het gaat niet zo goed met de luipaard. Een aantal ondersoorten van de luipaard is '**ernstig bedreigd**' of '**bijna bedreigd met uitsterven**'. Dat is bepaald door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur. Het IUCN heeft een grote lijst waarop alle dieren zijn vermeld waarmee het niet zo goed gaat. Dit heet de **Rode Lijst**. Op deze lijst staan ook luipaarden.

De **Berberpanter** is waarschijnlijk al uitgestorven, van de **Armoerpanter** zijn er nog tussen de **37 en 50** en van de **Anatolische panter** zijn er nog maar **ca. 250**. Ook met de **Perzische panter** gaat het niet zo goed. Er zijn er nog **ca. 1.200**. Vroeger leefde de luipaard op veel meer plaatsen dan nu.

Er zijn vier redenen waarom het niet goed gaat met de luipaard:

- Verlies van leefgebied door mens-roofdier-conflicten
- Trofeejacht en stroperij.
- Knuffelboerderijen.
- Jacht voor medicijnen in Aziatische landen.

Verlies van leefgebied door mens-roofdier-conflicten

Ruzie met de mens

Luipaarden leven vooral buiten beschermde gebieden. Ze komen ook vaak op land waar mensen wonen. Doordat er steeds meer mensen komen in de gebieden waar de luipaard leeft, raakt hun leefgebied opgedeeld en komen mensen en luipaarden steeds dichter bij elkaar. Mensen zijn vaak bang voor luipaarden. Ook boeren houden niet van luipaarden omdat die hun vee kunnen opeten. **Daarom doden mensen de luipaarden** door ze vergiftigen, in een dierenklem te vangen of dood te schieten.

De poot zit vast in een klem

Trofeejacht en stroperij

In veel landen is **jacht voor de sport** (trofeejacht) op luipaarden toegestaan. Er wordt dan officieel vastgesteld hoeveel luipaarden er doodgeschoten mogen worden. Iemand organiseert dan voor **veel geld** een jachtdag. Sommige mensen zeggen dat het geld dat verdiend wordt met de jacht gebruikt wordt om andere **luipaarden** te beschermen. Helaas gebeurt dat in het echt meestal niet. Dit komt omdat jagers willen jagen op een volwassen luipaard. Dit zijn dan vaak de **gezondste dieren** met de **beste genen (eigenschappen)**. Als de vrouwtjes **jongen hebben, zullen die niet overleven als hun moeder gedood wordt**. Soms worden luipaarden eerst met honden opgejaagd, voordat de jagers hem doodschieten. Dit noemen we **Canned hunting** (zie hierna). Het vervelende voor de luipaard is dat er eigenlijk **zo weinig over bekend is**. Niemand weet eigenlijk zeker hoeveel luipaarden er zijn. Jaarlijks worden er veel luipaarden

doodgeschoten en omdat we niet weten hoe groot de gevolgen zijn voor het aantal luipaarden en de natuur is dit heel gevaarlijk en onverstandig. Helaas wordt er ook **illegaal op luipaarden gejaagd**. Dat mag niet maar het gebeurt wel. Hierdoor worden er veel meer luipaarden doodgeschoten dan officieel mag. Het is dus heel belangrijk dat er goed op gelet wordt dat iedereen zich aan de regels houdt die er voor de jacht gelden. Het is slecht voor de luipaard en de natuur als er te veel luipaarden worden gedood.

Een doodgeschoten luipaard

Knuffelboerderijen

In de landen waar de luipaard nu nog leeft, hebben de mensen vaak weinig geld. Zij zien roofdieren zoals de luipaard als een manier om **geld te verdienen**. Deze mensen starten dan een knuffelboerderij voor **toeristen** en **vrijwilligers**. Die kunnen hier met welpen knuffelen tegen betaling. Ze kunnen dan met dieren op de foto of hen de fles geven. De vraag is of dit wel goed is. Want het komt voor dat deze dieren, als ze groter zijn geworden, **worden verkocht aan een jachtfarm**. Zo'n luipaard is dan een gemakkelijke prooi omdat hij door zijn leven op de knuffelboerderij **niet bang is voor mensen**. De jager weet dan zeker dat hij het dier kan doodschieten en als **trofee** mee naar huis kan nemen. Maar zelfs als dat niet gebeurt, kun je je afvragen of het wel natuurlijk is om met een wild dier, zoals de luipaard, te willen knuffelen en of dit wel zo leuk is voor de luipaard (of cheetah, of welk dier dan ook). **Het is daarom belangrijk dat mensen weten dat knuffelen met welpen niet goed is voor de dieren zelf!** Of het nu luipaarden, leeuwen, cheeta's of andere dieren zijn, **mensen horen niet met wilde dieren te knuffelen**.

Jacht voor medicijnen voor Aziatische landen

De laatste tijd wordt er ook op leeuwen gejaagd voor hun **botten**. De botten worden gebruikt om **traditionele Aziatische medicijnen** te maken. Dit gebeurde al met tijgerbotten. Omdat er nog maar heel weinig tijgers zijn, worden nu ook de botten van leeuwen (en ook luipaarden) gebruikt.

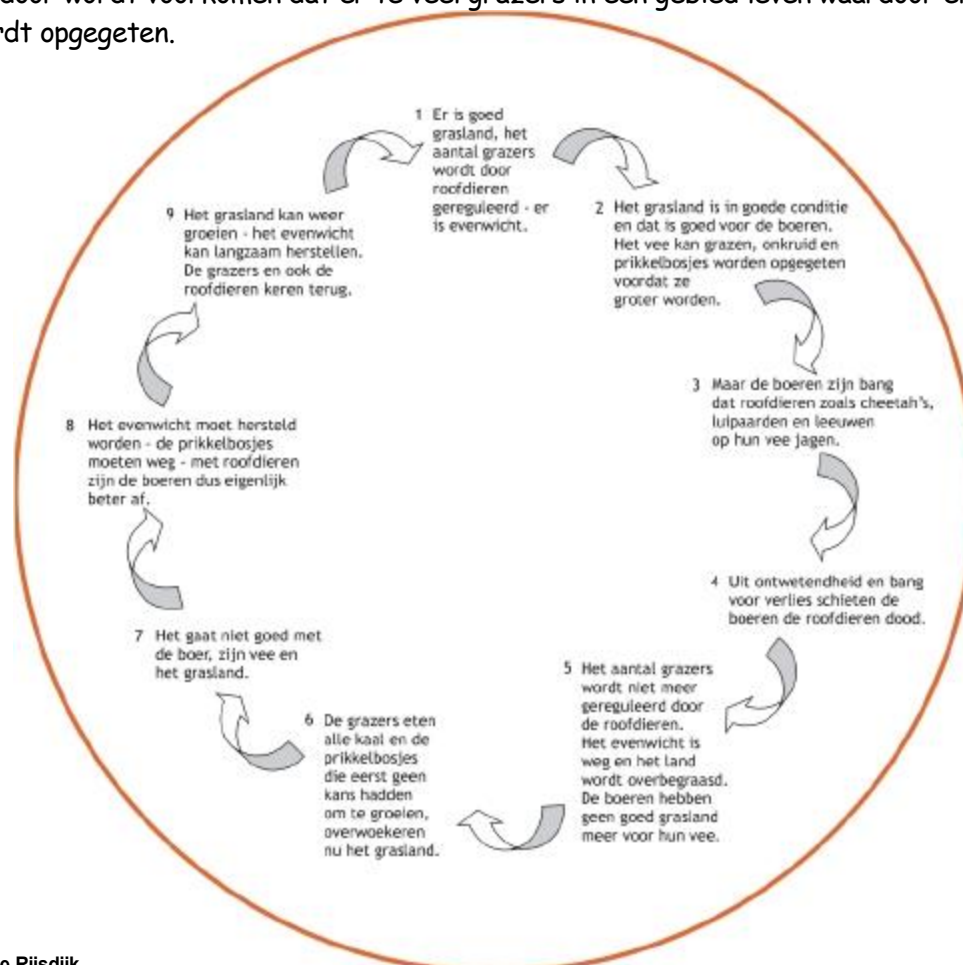
Het aantal luipaarden neemt heel erg snel af. In 2011 werden er alleen al in India 356 luipaarden gedood.

Voor meer informatie over de luipaard en bedreigingen, kun je kijken op de website van Stichting SPOTS: <http://www.stichtingspots.nl/>.

Waarom is het erg als de luipaard uitsterft?

Dat is een goede vraag en ook een heel belangrijke. Je hebt vast al op school geleerd over hoe dieren in de natuur met elkaar samenleven. Dieren en planten vormen "voedselketens". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Luipaarden eten bijvoorbeeld grazers (grasetende dieren). Hierdoor wordt voorkomen dat er te veel grazers in één gebied leven waardoor er te veel gras wordt opgegeten.

Copyright © Yvonne Rijdsdijk

Zo is er altijd genoeg te eten voor iedereen omdat het gras kan blijven groeien. Zieke en zwakke dieren vallen als eerste ten prooi aan roofdieren zoals de luipaard. Hierdoor overleven de sterkste en gezondste dieren. Als er geen luipaarden meer zijn, dan komen er te veel grazers en wordt het land kaal, droog en dor. Dan hebben ook de boeren, die met hun vee op deze graslanden wonen, geen grasland meer en dan gaat hun vee en alle andere dieren dood. **Daarom is het belangrijk dat de boer begrijpt dat de luipaard nodig is om zijn grasland gezond te houden.**

Wat kun jij doen om de luipaard te helpen?

Veel mensen willen de luipaard **helpen** en daar zijn we erg blij mee. Luipaarden zijn te bijzonder en te belangrijk om ze zomaar te laten uitsterven. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'? Er zijn drie manieren waarop je kunt helpen.

Manier 1 - hou een spreekbeurt

Allereerst is het heel belangrijk dat **jij een spreekbeurt over de luipaard houdt**. Dan kun je **jouw klasgenoten** vertellen over deze mooie grote kat. Je kan uitleggen waarom de luipaard met uitsterven wordt bedreigd. Maar je kunt ook op andere manieren helpen.

Tip!

- Begin je spreekbeurt met een **luipaarden-quiz**.
- Laat filmpjes van luipaarden zien.
- Laat mooie **plaatjes en foto's** van luipaarden zien.
- Gebruik in je spreekbeurt een **beroemde luipaard**, bijvoorbeeld **Bagheera** uit de film 'Jungle Book'.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die ook bij de download zit.

Manier 2 - adopteer een luipaard

Je kunt **jouw ouders** en de **ouders van je klasgenoten** vragen om een **luipaard te adopteren**. Als iemand een dier adopteert, betaalt diegene een (klein) bedrag zodat een **luipaard in Afrika hulp krijgt**. Vaak zijn dit welpen waarvan de moeder is gedood. Zij waren zo jong toen dit gebeurde dat ze te weinig geleerd hebben van hun moeder. Ze kunnen dus niet terug in de vrije natuur en mensen moeten voor hun zorgen. Door **adoptieouder** te worden, word jij eigenlijk hun nieuwe vader of moeder.

Je kan ook als klas gezamenlijk een luipaard adopteren. Als **adoptieouder van een luipaard** hoor je regelmatig hoe het met de luipaard gaat die jij hebt geadopteerd. Ook krijg je foto's toegestuurd van 'jouw' luipaard.

Manier 3 - bedenk een leuke actie

Je kunt **met jouw school of klas een actie voor de luipaard** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop** of **rommelmarkt** organiseren. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een luipaard adopteren. In de e-mail die je hebt ontvangen, heb je ook een document gekregen met tips voor leuke acties waarmee je de luipaard kunt helpen!

WWW Wil je met je klasgenootjes de luipaard helpen, volg deze link:
<http://www.stichtingspots.nl/>.

Andere hulp voor de luipaard

Het leefgebied van de luipaard is heel groot. Doordat de mensen steeds meer land gebruiken, komen de **luipaarden eerder in aanraking** met mensen. Ze komen dan terecht **op het land van boeren** en dat is gevaarlijk voor hen. Veel boeren zijn bang dat luipaarden hun vee doden want dat gebeurt soms ook. Toch kan er veel gedaan worden om de mensen en het vee beter tegen **luipaarden te beschermen**. Er zijn speciale projecten waarbij luipaarden die veedieven zijn, **worden gevangen en verplaatst**. Deze luipaarden worden dan ergens anders weer vrijgelaten. Hierbij wordt **met de boeren** samengewerkt. Ook worden er **speciale ruimtes** gebouwd met **prikkelbosjes**. Dit worden **veekralen** genoemd.

Een veekraal

Die zorgen ervoor dat luipaarden in de avond en nacht niet bij het vee kunnen komen. Want dan jagen luipaarden juist. De veekralen helpen het vee van de boeren **beter te beschermen** en het helpt ook de luipaard. Als de luipaard **geen kans** meer krijgt om vee te doden, zullen de boeren ook de luipaarden **minder snel** doden. Ook doen **wetenschappers onderzoek** naar de luipaard: hoe die leeft en wat die doet. Dit wordt **het gedrag van de luipaard** genoemd. Dit zorgt ervoor dat luipaarden in het wild **beter beschermd** kunnen worden. Hoe meer we weten over wat de luipaard nodig heeft om te kunnen leven, hoe meer we daar rekening mee kunnen houden.

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming. Het is onmogelijk om voor alle kattensoorten iets te betekenen. Vandaar dat de aandacht van Stichting SPOTS nu ligt bij het beschermen van de **cheeta**, de **leeuw** en de **luipaard**.

Op de SPOTS-website kun je **beschrijvingen van alle katachtigen** vinden met de namen van beschermingsorganisaties die zich inzetten voor een specifieke katachtige. Op deze manier hoopt Stichting SPOTS een bijdrage te leveren aan **de bescherming** van al deze schitterende dieren.

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **leeuw**, de **cheeta** en de **luipaard** en dat deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- Maar SPOTS ontwikkelt ook **spreekbeurtmateriaal voor kinderen zoals jij** over de katachtigen. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt. Zo kunnen mensen **donateur** of **adoptieouder** worden waarmee ze de luipaard, leeuw of cheeta kunnen helpen.

Leuke weetjes op een rij

- 🐾 Een luipaard wordt in Azië ook wel panter genoemd.
- 🐾 De luipaard heeft heel veel ondersoorten.
- 🐾 De luipaard heeft heel goede ogen en oren.
- 🐾 De luipaard is voornamelijk een nachtdier.
- 🐾 Een luipaard leeft alleen.
- 🐾 Een luipaard heeft altijd vlekken, zelfs als hij helemaal zwart is!
- 🐾 Luipaarden die helemaal zwart zijn, worden zwarte panthers genoemd.
- 🐾 Een luipaard is een fel dier dat eerder aanvalt als hij in het nauw gedreven wordt dan dat hij vlucht.
- 🐾 Wetenschappers weten niet precies hoeveel luipaarden er nog in de wereld zijn.

- ✿ Een luipaard houdt van het klimmen in bomen.
- ✿ Een luipaard heeft zeer sterke nekspieren en enorm sterke kaken. Hierdoor kan hij prooien die groter en zwaarder zijn dan zichzelf in zijn bek nemen en ermee in een boom klimmen.
- ✿ Een luipaardmoeder kan zowel gevlekte als zwarte jongen in één nest krijgen.
- ✿ Sommige ondersoorten van de luipaard zijn helaas met uitsterven bedreigd.
- ✿ De luipaard behoort tot de groep van grote katachtigen.
- ✿ De luipaard wordt wel de allrounder van de grote katten genoemd omdat hij zoveel verschillende prooien eet en zich heel goed aan allerlei omstandigheden kan aanpassen.
- ✿ Luipaarden hebben een heel groot verspreidingsgebied: van woestijnen en tropische gebieden tot aan zeer koude bosgebieden en grote hoogten.

Alle links

- ✿ Kijk voor meer informatie over **de luipaard en bedreigingen** op de website van Stichting SPOTS: <http://www.stichtingspots.nl/>.
- ✿ Voor **mooie plaatjes** van luipaarden kun je kijken op de volgende website: <http://www.nationalgeographic.nl/zoeken/luipaard>.
- ✿ Voor **meer informatie** over de luipaard, kun je kijken op de volgende website: <http://www.leopardcon.co.za/>.
- ✿ Wil je samen met je klasgenoten een **sprookje** maken over de luipaard, hier vind je wat voorbeelden: <http://www.stichtingspots.nl/>.
- ✿ Wil je een luipaard van dichtbij **zien bewegen** en **horen welk geluid een luipaard maakt**, kijk dan hier: <http://www.youtube.com/watch?v=TZDismkrChU&feature=relmfu>.
- ✿ Wil je een luipaard zien **jagen**, volg dan deze link: <http://www.youtube.com/watch?v=iYIA9FJbVUM>.
- ✿ Wil je zien hoe de luipaard en **andere katachtigen jagen**, ga dan naar deze link: <http://www.youtube.com/watch?v=sLVWsaiylsQ&feature=related>.
- ✿ Wil je **met je klasgenootjes de luipaard helpen**, volg deze links: <http://www.stichtingspots.nl/> en <http://www.stichtingspots.nl/>.
- ✿ Voor leuke **getekende plaatjes** van luipaarden, kun je naar de volgende site gaan: <http://www.animaatjes.nl/dieren/luipaarden/>.
- ✿ Voor meer informatie over de luipaard, kun je kijken op de volgende website: <http://www.leopardcon.co.za/>.
- ✿ Kijk voor meer informatie over de **luipaard en de bedreigingen** op de website van Stichting SPOTS: <http://www.stichtingspots.nl/>.

Stichting SPOTS
L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
www.stichtingspots.nl
www.knuffelfarms.nl
Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

